

Informatienota

Datum : 17 mei 2017
Van : College van B&W
Bijlagen : 1
Onderwerp : Startnotitie Beschermd wonen GGZ en Maatschappelijke opvang.
Zaak- / Docnummer : 16-22326

KENNISNEMEN VAN:

De VNG en het ministerie van VWS hebben afgesproken dat gemeenten uiterlijk 31 december 2017 het meerjarenplan Plan van Aanpak Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang gereed moeten hebben. In voorliggende startnotitie staan de visie en uitgangspunten die we hanteren als basis voor de totstandkoming van het Plan van Aanpak. Daarnaast bevat de startnotitie het proces dat de gemeenten in de regio's Nijmegen & Rivierenland samen met aanbieders, ervaringsdeskundigen en andere betrokken partijen (bijv. woningcorporaties) gaan doorlopen om te komen tot een gedragen Plan van Aanpak.

INLEIDING

Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo2015) zijn gemeenten verantwoordelijk voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Voor beschermd wonen is tussen Rijk en de VNG afgesproken om net als bij maatschappelijke opvang te werken met centrumgemeenten, die ook de regie heeft. Voor onze gemeente is dat de gemeente Nijmegen. De komende jaren vinden er diverse ontwikkelingen plaats rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang waardoor een meerjarenplan Plan van Aanpak Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang vereist is.

PLAN VAN AANPAK BESCHERMD WONEN/ MAATSCHAPPELIJKE OPVANG

In 2020 vindt er een decentralisatie van bevoegdheden en bijbehorende middelen van centrumgemeente Nijmegen naar de individuele gemeenten in de regio's Nijmegen & Rivierenland (Gelderland-Zuid). Deze decentralisatie gaat gepaard met de opgave om te ambulantiseren: alle gemeenten streven er naar dat mensen met een psychiatrische achtergrond, waar mogelijk, zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen en leven. Niet alleen vanuit financieel oogpunt, maar vooral omdat blijkt dat dit het herstel en welbevinden van mensen bevordert. Uiterlijk 31 december 2017 dient er hiervoor een meerjarenplan Plan van Aanpak Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang gereed te zijn. Dit hebben de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) afgesproken.

In bijgaande startnotitie GGZ-Beschermd wonen-Maatschappelijke opvang staan de visie en uitgangspunten die we hanteren als basis voor de totstandkoming van dit Plan van Aanpak. Daarnaast bevat deze startnotitie het proces dat de gemeenten in de regio's Nijmegen & Rivierenland samen met aanbieders, ervaringsdeskundigen en andere betrokken partijen (bijv. woningcorporaties) willen doorlopen om te komen tot een gedragen Plan van Aanpak. Een breed gedragen visie is nodig op basis waarvan regiogemeenten onderling heldere afspraken kunnen maken en elke individuele gemeente haar verantwoordelijkheid neemt. Solidariteit is het uitgangspunt voor de intergemeentelijke samenwerking.

Voor een zorgvuldige ambulantisering en om te zorgen dat het zelfstandig wonen ook daadwerkelijk bijdraagt aan herstel moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan, zoals voldoende ambulante hulp, passende huisvesting, participatiemogelijkheden en goede samenwerking tussen professionals en mensen uit het sociaal netwerk. De ambulantisering kan

Informatienota

alleen een succes worden als aan onderstaande uitgangspunten in samenhang invulling wordt gegeven:

1. Zo zelfstandig mogelijk
2. Ondersteuningscontinuüm en diverse woonvarianten
3. Participatie & inclusie
4. Belang ervaringsdeskundigheid en sociaal netwerk

Deze uitgangspunten en het proces worden in de startnotitie nader toegelicht.

KANTTEKENINGEN

Het regionale Plan van Aanpak zullen we moeten maken onder de nodige onzekerheden. Zo is het nog niet bekend hoe de afbouw van de centrumgemeenteconstructie eruit gaat zien. Ook moet nog een landelijk objectief verdeelmodel worden ontwikkeld en ingevoerd. Tevens is het onduidelijk of GGZ- problematiek als criterium wordt opgenomen in de toelatingscriteria van de Wet langdurige zorg (Wlz). Daarmee zou een deel van de huidige groep mensen in beschermd wonen, die blijvend permanent toezicht of 24-uurszorg nodig heeft, per 2018 toegang kunnen krijgen tot de Wlz. Als dat gebeurt, zal het Rijk de beschikbare middelen weer herverdelen over het stelsel. Kortom, in het voorgestane beleid en uitvoering moeten we rekening houden met onzekerheden. Dit vraagt om de uitwerking van mogelijke scenario's, eventuele risico-voorzieningen en flexibiliteit.

Naast de inhoudelijke doelen is er ook een belangrijke financiële prikkel voor de transformatie. Op het macrobudget voor beschermd wonen is bij de decentralisatie weliswaar niet bezuinigd, maar in de 10 jaar voor de decentralisatie is het beschermd wonen GGZ met circa 30% gegroeid. Een gelijkblijvend (en dus qua bestedingsruimte dalend) budget, is een keerpunt. Met de ontwikkelingen die leiden tot meer mensen met een ernstige psychische kwetsbaarheid in de maatschappij (afbouw van de klinische GGZ met 30%), betekent ook de decentralisatie van het beschermd wonen dat er met hetzelfde geld steeds meer gedaan moet worden.

De invoering van een objectief verdeelmodel en herverdeling van de middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang zal naar verwachting nadelige gevolgen hebben voor de regio, omdat het aandeel van GGZ- zorg in de regio's Nijmegen & Rivierland historisch relatief hoog is. Dit verdeelmodel wordt op 1 januari 2018 gepresenteerd en gaat per 1 januari 2020 in. Centrumgemeente Nijmegen zet in op een intensieve lobby om de nadelige gevolgen te beperken.

COMMUNICATIE

Op 29 mei 2017 is er een raadsinformatiebijeenkomst in Druten gepland waarop de startnotitie nader wordt toegelicht en besproken met de leden van de gemeenteraden van de gemeenten in de regio's Nijmegen & Rivierland. Hiervoor heeft u reeds een uitnodiging ontvangen.